

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สัลลพตปรามาส – การลบล้างยึดถือในข้อวัตรปฏิบัติที่ผิด”

คำว่า **สัลลพตปรามาส** อ่านตามภาษาบาลีว่า สี - ลับ - พะ - ตะ - ปะ - รา - มา - สะ มาจากคำว่า **สัลล** (ในที่นี้ คือ ความประพฤตินั้นเป็นอกุศล เช่น ประพฤติอย่างปกติของสุนัข บริโภคอาหารที่วางไว้บนพื้นดิน) **พต** (พต ข้อวัตรปฏิบัติที่ผิด ภายนอกพระธรรมวินัยนี้) กับคำว่า **ปรามาส** (การยึดมั่น การลบล้างยึดถือ) รวมกันเป็น **สัลลพตปรามาส** เขียนเป็นไทยได้ว่า **สัลลพตปรามาส** หมายถึง **การลบล้างยึดถือในข้อวัตรปฏิบัติที่ผิด** เป็นความเห็นผิดว่าการประพฤติดังข้อวัตรปฏิบัติอย่างนั้นๆ ว่าจะเป็นไปได้เพื่อความพ้นทุกข์ เช่น อายน้ำ ล้างบาป การทรมานตนให้ได้รับความลำบาก แต่ความจริง ไม่ใช่หนทางแห่งความพ้นทุกข์ แต่เป็นเหตุให้พอกพูนความเห็นผิด ความติดข้องและความไม่รู้ให้มีมากขึ้น ข้อความจากพระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ แสดงความเป็นจริงของสัลลพตปรามาส ไว้ว่า

“สัลลพตปรามาส เป็นไฉน? ความเห็นว่า ความบริสุทธิ์ย่อมมีได้ด้วยศีล ด้วยพรต ด้วยศีลพรตของสมณพราหมณ์ในภายนอกแต่ศาสนานี้ ดังนี้ ทิฏฐิ (คือความเห็นผิด) ความเห็นไปข้างทิฏฐิ ปาชัญญคือทิฏฐิ กันดารคือทิฏฐิ ความเห็นเป็นข้าศึกต่อสัมมาทิฏฐิ ความผันแปรแห่งทิฏฐิ สัญญะ (กิเลสที่ผูกมัดสัตว์ไว้ในวัฏฏะ) คือ ทิฏฐิ ความยึดถือ ความยึดมั่น ความตั้งมั่น ความถือผิดทางชั่ว ทางผิด ภาวะที่ผิด **ลัทธิเป็นบ่อเกิดแห่งความพินาศ** การถือโดยวิปลาส (คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง) อันมีลักษณะเช่นว่านี้ อันใดนี้เรียกว่า สัลลพตปรามาส”

สัลลพตปรามาส เป็นความเห็นผิดที่ยึดถือ ลบล้างในข้อวัตรปฏิบัติที่ผิด ว่าเป็นหนทางที่ถูกต้อง เป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์ เป็นหนทางที่พ้นจากกิเลสได้ แต่ความเป็นจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น เพราะไม่ใช่หนทางที่ถูกต้อง ไม่เป็นไปเพื่อการรู้สภาพธรรมที่กำลังมีกำลังปรากฏในขณะนี้ กล่าวโดยสภาพธรรมแล้ว เป็นทิฏฐิเจตสิก (มีจิตทิฏฐิ) ทำให้ผูกไว้ในสังสารวัฏต่อไป มีตั้งแต่ระดับเล็กน้อย จนถึงมีกำลังมาก มีการเข้าสำนักปฏิบัติ ประพฤติวัตรต่างๆ ที่ผิด คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เป็นต้น และที่ละเอียดยิ่งไปกว่านั้น แม้ขณะที่มีความเห็นว่าจะต้องจัดจ้องที่สภาพธรรม มีตัวตนที่จะพยายามทำเพื่อรู้สภาพธรรมในขณะนี้ อย่างนี้ก็เป็นสัลลพตปรามาส เพราะเหตุว่า ไม่ได้เข้าใจความเป็นอนัตตาของสภาพธรรม

ธรรม เป็นสิ่งที่มีจริง ไม่ว่าจะกล่าวถึงอะไร ก็ไม่พ้นไปจากสภาพธรรมที่มีจริงเลยไม่ว่าจะเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส ดัดข้อง โกรธ เป็นต้น รวมไปถึงความเห็นผิดที่ลุ่มคล้ำ ยึดถือในข้อวัตรปฏิบัติที่ผิด (ทวิภูตเจตสิก) ก็เป็นธรรมที่มีจริง เวลาที่ความเห็นผิดเกิดก็เกิดร่วมกับ จิตที่เป็นอกุศลประเภทโลภมูลจิตที่มีความเห็นผิดเกิดร่วมด้วย นี่คือความเป็นจริงของสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย ซึ่งตราบใจที่ยังไม่ได้ดับความเห็นผิดได้อย่างเด็ดขาด ก็ยังมีเหตุปัจจัยทำให้ ความเห็นผิดประเภทนี้เกิดขึ้นได้ ตามความเป็นจริงแล้วก็เป็นความเกิดขึ้นเป็นไปของอกุศล ซึ่งจะต้องเข้าใจว่า ขณะที่อกุศลเกิดขึ้น อกุศลจะเกิดขึ้นไม่ได้ แต่ถ้าเป็นกุศลจิตเกิดขึ้น ขณะนั้นอกุศลก็เกิดไม่ได้ ความเห็นผิดก็เกิดไม่ได้ในขณะนั้น

จากที่เคยเป็นอกุศลมากๆ ถ้าหากว่าไม่อาศัยการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเลย ก็ไม่มีทางที่จะมีความเข้าใจถูกเห็นถูกแล้วละคลายความเห็นผิดได้ แต่ถ้าได้ ฟังพระธรรม สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก ก็สามารถขัดเกลาละคลายความเห็นผิดและความไม่รู้ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในสมัยพุทธกาล ก็มีผู้ที่เคยมีความเห็นผิดมาก่อน เคยยึดถือลุ่มคล้ำในข้อวัตรปฏิบัติที่ ผิดมาก่อน แต่พอเหตุปัจจัยพร้อมได้ฟังพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เกิดความ เข้าใจถูกเห็นถูกเป็นปัญญาของตนเอง ก็สามารถขัดเกลาละคลาย จนกระทั่งสามารถดับความ เห็นผิดได้ ถึงความเป็นพระโสดาบัน ไม่กลับไปหาความเห็นผิดปฏิบัติผิดอีก เพราะเหตุว่าละได้แล้ว ตลอดจนถึงสามารถดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้น ถึงความเป็นพระอรหันต์ได้

เพราะฉะนั้นแล้ว ถ้าไม่ได้ฟัง ไม่ได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ขาดการ พิจารณา ขาดการไตร่ตรอง ในเหตุในผล ไม่มีทางที่จะเข้าใจความจริง ย่อมจะโอนไปคล้อยไปใน หนทางที่ผิดได้ ผู้ที่จะดับสฬัพพตปรามาสได้อย่างเด็ดขาด ต้องเป็นพระอริยบุคคลชั้นพระโสดาบัน ดังนั้น เมื่อยังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจเรื่องของการอบรมเจริญปัญญาในหนทางที่ถูกต้อง จึงต้องเริ่มฟัง เริ่มศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซึ่งเป็นคำจริงที่แสดงให้เห็นในสิ่งที่มีจริงโดย ตลอด จนกว่าจะค่อยๆ เข้าใจขึ้น และเมื่อมีความเข้าใจไปตามลำดับ ก็จะทำให้มีความมั่นคงในการ อบรมเจริญปัญญา เพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูก ในสภาพธรรมตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น ชีวิต ประจำวัน จึงขาดการฟังพระธรรมพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไม่ได้เลย เพราะจะไม่รู้ ไปจนตลอดชีวิต

[ชมรมบ้านร่มมะ มศพ.: www.dhammahomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]